

פרופיל אישי

עם ד"ר מוטי פלג

המצב הכלכלי הקשה בישראל, הטרור, ובנוסף לכך השינוי שעברה החברה בכלל מחשיבה קולקטיבית להעברת האינדיבידואל למרכז הבמה, הביאו לכך, שהישראלי החי כיום בארה"ב, אינו חש תחושות אשם על הצלחתו וחיי מוחץ לישראל, ויש לו הרגשה טובה יותר לגבי עצמו. כיום, גם מדינת ישראל השתנתה, וההישגים החומריים והאישיים של הפרט משחקים תפקיד חשוב יותר מאשר האידיאולוגיה הכללית. היום, ישראלי החי בניו יורק לא מרגיש צורך להתנצל, אבל הגרעין עדיין קיים. גם אם כלפי חוץ קיימת לעיתים הנחשה, הישראלים עדיין חשים בתוך תוכם שאיפה לחזור לישראל. יש עצבות מסוימת בכך. תחושה שאיבדנו משהו בדרך, איבדנו את עוצמת ההרגשה הישראלית, אבל הגרעין ישראלי בנו לנוצח."

על סמך מה אתה מבסס את מסקנותיך החדשות?

"ערכתי שאלון, ובו סדרה של אמירות על חיי הישראלים בארה"ב, שאותו הצגתי לקבוצה של כ-100 ישראלים, בני 40-50, החיים בארה"ב באופן חוקי בין חמש לשלושים שנה ומצבם הכלכלי משביע רצון. זהו אינו מדגם מייצג של האוכלוסיה הישראלית כאן, אולם יש בו די כדי להבין את השינוי שחל. הנשאלים התבקשו לדרג את האמירות שהוצגו להם על פי סולם בין 1-5 (1=לא מסכים, 2=מסכים). בין האמירות: "כשאמות, אני חייב להיקבר בארץ", "יבוא יום ואולי אשוב לחיות בישראל", "אם לא אחזור לחיות בישראל אשמח אם לפחות אחד מיילדי ישוב לגור בישראל", "יש בי תמיד חרדה לגורל המדינה ולתושביה", "תחושת הבית של לחיות בארץ היא עמוקה ומשמעותית יותר מכלל מקום אחר בעולם" ועוד. ממוצע התשובות לרוב האמירות היה 4, למעט לגבי האמירה: "יש לי נקיפות מצפון על שאני לא חי בישראל", שקיבלה את הציין הנמוך 2."

בנוסף לקריירה המדעית שלך, אתה נותן קולך גם בשירה.

"נכון. כבר שנים, למעשה מאז תקופת הצבא, אני שר, בפני חברים ובאירועים ישראלים קהילתיים. השירה היא אהבה גדולה שלי. זהו מקום של רוגע עבורי, שגורם לי הנאה גדולה. במהלך השנים שאני חי כאן בארה"ב, הופעת עם מוסיקאים כמו אלברט פיאמנטה, ירון גרושובסקי וגיל דור. תקופה מסוימת הייתי חבר בהרכב מוסיקלי שהקמתי "להקת יובל" במופע בבימויו של אבי קורן. אני הוא ידד קרוב, שביחד עמו חיברתי מספר שירים ולחנים לשירים. אחד השירים "תפוס את הרגע", נכתב גם עם הזמרת תושבת ניו יורק, זמירה חן. אני שר בעיקר באופן לא פורמלי. כך לדוגמא, לאחרונה הזמנתי אותי חברים מקיבוץ שרדי, החיים כאן, לשיר בערב לזכרו של נתן יונתן. חבר הקיבוץ שנפטר לפני כמה חודשים."

אז מהן התכונות המוסיקליות שלך לעיתיד הקרוב?

"כעת אני עובד על מופע מוסיקלי מקצועי שיקרא "רומנטיקה" ויכלול את שירי האהבה היפים בעברית, מכל הזמנים. המופע צפוי לחורף הקרוב והוא יתקיים במועדון אינטימי במנהטן. המעבד המוסיקלי של המופע הוא איתן קנטור, אשר מכין לשירים עיבודים מקוריים לתזמורת. מבחר השירים יכלול הן שירים מוכרים והן שירים מקוריים, שכתבתי והלחנתי ביחד עם אבי קורן. בשלב הזה של חיי, כשהתבססתי ואני "מיושר" עם החיים, אני מרגיש נכון לצאת במופע הזה, שהוא למעשה המופע האמיתי הראשון שלי, ואשר בא גם הוא, כמו העבודה המקצועית שלי, ממקום של רוגע. במופע אני מתכנן להראות לקהל את הפן הרומנטי שבי ולהעביר להם את הרגע שבי ובשירים."

לסיום, יש לך איזה מסר לקוראים?

"כל אחד, לא חשוב מהיכן בא, ממושב קטן או מבית מבוסס, יכול להגיע לכל דבר שיירצה בחיים. המוטו שלי: אין דבר העומד בפני הרצון!"

אני פוגשת את ד"ר מוטי פלג בקליניקה שלו ב - Ridgewood, עיירה מקסימה בצפון ניו ג'רסי. הקליניקה ממוקמת בבית ציורי, הטובל בגינה שופעת ירק, מוטי פלג, לבוש באפורמליות, מקדם אותי בחמימות אל תוך הבית. יש משהו משעשע בלהוסיב פסיכולוג על ספה ולהגיד לו: "ספר לי על עצמך". אז, ספר לי קצת על ד"ר מוטי פלג.

"אני בן 57, גרוש ואב לנידן, בן 23 שסיים עתה קולג' בהנדסה והוא גם אתלט מצטיין, וסיוון, בתי היפה בת ה-20. אני חי בבית ב-Hackensack, ניו ג'רסי, עם הכלבה שלי מיה, ומנהל את הקליניקה שלי לפסיכולוגיה, המתמחה בטיפול הוליסטי כולל לגוף ולנפש. במקור, אני יליד פולין. עליתי לישראל עם הורי ניצולי השואה כשהייתי בן שלוש, וגדלתי במושב ליד מזכרת בתיה עם אחי ושתי אחיות. בתיכון הייתי ילד חוץ בקיבוץ שרדי. בשנת '70, לאחר השירות הצבאי, החלטתי לנסוע לארה"ב, על מנת ללמוד ולפתח קריירה של ד"ר לפסיכולוגיה. סיימתי תואר ראשון ושני בפסיכולוגיה בקווינס קולג', ואת הדוקטורט שלי עשיתי בישיבה יוניברסיטי."

אני מבינה שאת עבודת הדוקטור שלך עשית על המהגרים הישראלים בארה"ב. מה גילית?

"אכן, עבודת התיזה שלי, שפורסמה כבר לפני כמעט עשרים שנה, עסקה בתופעות שהופיעו אצל מהגרים ישראלים בארה"ב. העבודה נקראה "יחסי גומלים בין פרידה מאובייקטים אהובים ושכירתה של אידיאולוגיה של שיבה לתופעות דיכאוניות בקרב ישראלים באמריקה", ובמהלכה הגעתי למסקנות קשות לגבי תחושותיו של הישראלי החי בארה"ב. מצאתי, שהישראלים באותה תקופה, גם המצליחים שביניהם, סבלו מתופעות של אכזבה ודיכאון, שנבעו מן הניתוק מישראל. כל המהגרים בעולם חשים תחושת מועקה מסוימת עם המעבר לארץ החדשה, כתוצאה מן הניתוק מארץ מוצאם. אולם, אצל הישראלים נוסף על המועקה האוניברסלית הזו רגשי אשם ונקיפות מצפון. כתוצאה מהפניית העורף למה שאני מכנה "אידיאולוגיה של שיבה", אידיאולוגיה זו נמצאת בגרעין הפנימי של כל אחד מאיתנו, והעזיבה מתקשרת אצל הישראלי להפקרת האידיאולוגיה. באותה תקופה נהוג היה להתייחס אל המהגרים הישראלים כאל "יורדים", יחס שהתגבר בעקבות אמירתו המפורסמת של יצחק רבין ז"ל על "נפולת של נמושות". אמירה זו נגעה בדיוק בעומקו של השבר שחשו הישראלים כאן באותה תקופה."

האם העבודה הזו שיקפה, למעשה, את תחושותיך האישיות כמהגרר ישראלי בארה"ב?

"במידה רבה כן. כשעזבתי את הארץ, לפני למעלה משלושים שנה, היתה הפרידה מן המשפחה והחברים שאהבתי, מאוד קשה לי. בחרתי את נושא התיזה, מכיוון שהוא שיקף את ההרגשה האישית שלי כאדם, שיצא ממקום אהוב, כדי להגשים חלום, אבל שילם על כך מחיר כבד. עד היום אני מרגיש קשר בלי- ינותק לישראל ועדיין מקווה שיום אחד אוכל לחלק את חיי בין ניו ג'רסי וישראל."

כיום חלפו שנים מאז ערכת את המחקר שלך, האם אתה רואה שינוי בתחושות ובתופעות המופיעות אצל מהגרים ישראלים החיים כאן? בהחלט יש שינוי. קיימת שחיקה בגרעין החזק שהיה קיים בעבר.